

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра податків та фіскальної політики

ДОМБРОВСЬКА Юлія Іванівна

**Митна статистика в системі регулювання
зовнішньоекономічної діяльності / Customs
Statistics in the System of Regulation of Foreign
Economic Activity**

спеціальність: 072 - Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійна програма - Митна справа

Кваліфікаційна робота

Виконала студентка групи
ФМСм-22
Ю. І. Домбровська

Науковий керівник:
к.е.н., доцент, А. І. Луцик

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту:

"__" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри
_____ **А. І. Луцик**

ТЕРНОПІЛЬ - 2021

МИТНА СТАТИСТИКА В СИСТЕМІ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МИТНОЇ СТАТИСТИКИ	5
1.1. Сутність митної статистики	5
1.2. Організація та ресурси здійснення митної статистики	14
Висновки до 1 розділу	20
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА МИТНОЇ СТАТИСТИКИ У КОНТЕКСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	21
2.1. Аналіз митної статистики зовнішньої торгівлі	21
2.2. Фіскальні ефекти спеціальної митної статистики	24
Висновки до 2 розділу	27
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МИТНОЇ СТАТИСТИКИ.....	30
3.1. Вектори удосконалення використання інформаційних ресурсів в митних органах	30
3. 2. Напрями розвитку митної статистики	36
Висновки до розділу 3	42
ВИСНОВКИ.....	43
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46

ВСТУП

Ефективний соціально-економічний розвиток країни, процес державного управління в усіх сферах суспільного життя, пов'язані зі своєчасною рецепцією інформації та аналізом соціальних, економічних, демографічних, екологічних та інших соціальних явищ, що відбуваються в Україні. Важливу роль у цьому процесі відіграли законодавчі вимоги щодо обліку товарів і транспортних засобів, які перетинають український митний кордон. Така діяльність спрямована на отримання об'єктивної інформації, яка є змістом митної статистики.

Митна статистика є одним із завдань митних органів. При реалізації митної політики необхідно ретельно аналізувати явища та процеси, що відбуваються у сфері митної діяльності, та обліковувати тарифи, імпорт та експорт товарів, протидіяти контрабанді та порушенні митних правил. Її розвиток має бути спрямований на досягнення стратегічних цілей розвитку України, найважливішим є удосконалення організаційно-правової бази митної системи, сприяння інформаційному та статистичному забезпеченню планів соціально-економічного розвитку, створення умов для забезпечення формування міжнародної інформації і зобов'язань, підвищення відкритості української економіки та вдосконалення правової бази її функціонування, щоб вона могла більш повно інтегруватися в міжнародне суспільство відповідно до міжнародних стандартів.

Окремі аспекти, які стосуються дослідження митної статистики, висвітлено в працях Є.В. Додіна, С.В. Ківалова, Б.А. Кормича, О.В. Морозова, П.В. Пашко та інших, проте, на наш погляд, недостатньо ґрунтовно та широко, як цього митна статистика. Окремі питання ведення митної статистики висвітлено переважно в працях учених-економістів, однак у контексті правового регулювання організаційного удосконалення митної статистики вони мають ретроспективний характер.

Метою даного дослідження є формулювання та надання наукових та обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення впровадження та

використання митної статистики при нагляді за зовнішньоекономічною діяльністю.

Для досягнення зазначеної мети поставлено завдання:

- дослідити історію розвитку митної статистики та її організацію;
- дослідити ресурси та засоби ведення митної статистики;
- проаналізувати митну статистику зовнішньоторговельних операцій;
- визначити вектори покращення використання інформаційних ресурсів;
- визначити способи покращення митної статистики та її ведення в системі регулювання ЗЕД.

Об'єкт дослідження – митна статистики України.

Предмет дослідження – теоретичні і практичні аспекти організації і використання митної статистики в системі регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Методологічною основою роботи є загальнонаукова діалектика пізнання суспільних явищ у сфері митної статистики. За допомогою історико-правових методів досліджується розвиток зарубіжної та української митної статистики. У роботі також використовуються досліджувані методи аналізу, комплексні методи, методи розрахунку, методи системного аналізу та інші методи наукового пізнання.

Наукова новизна отриманих результатів залежить від об'єктивної оцінки митної політики та статусу митного нагляду. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що за допомогою української митної статистики вносяться пропозиції щодо вдосконалення механізму нагляду за зовнішньоекономічною діяльністю.

Апробація результатів дослідження. За результати проведених досліджень опубліковано праці у наукових збірниках за результатами конференції: «Фіскальна політика України в умовах євроінтеграційних процесів».

Випускна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МИТНОЇ СТАТИСТИКИ

1.1. Сутність митної статистики

Митна статистика є однією зі функцій української митниці, вона використовується для вивчення та аналізу кількісних аспектів явищ і процесів, що відбуваються у зовнішній торгівлі, а також у різних сферах бізнесу, а також для надання митним органам процесів та аналізу, пов'язаних з обліком митних платежів, боротьба з контрабандою та порушенням митних правил, позаторговим оборотом, валютний контроль тощо. Вона є однією зі складових статистики, яка ведеться в країні і відображає зовнішньоекономічні зв'язки.

Відповідно до чинного законодавства України митна справа передбачає такі принципи: «1) виключно юрисдикції України на її митній території; 2) виключних повноважень органів Держмитслужби України щодо здійснення державної митної справи; 3) законності та презумпції невинності; 4) єдиного порядку переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України; 4) спрощення законної торгівлі; 5) визнання рівності та правомірності інтересів всіх суб'єктів господарювання незалежно від форми власності; 6) дотримання прав та охоронюваних законом інтересів осіб; 7) заохочення доброчесності; 8) гласності та прозорості; 9) відповідальності всіх учасників відносин, що регулюються МКУ»[51].

Хочемо зазначити, що статистика – це наука, яка вивчає маси, особливо кількісний охоплення та методи дослідження суспільства, явищ і процесів. Слово «статистика» походить від латинського «status», що означає положення і стан явища, а корінь цього слова походить від «stato» (статус), «statista» (статист (статист, експерт), «statistiks» »(Статистика - певний обсяг знань, відомостей про державу).

Слід зазначити, що в науковій літературі термін «статистика»

вживається з XVIII століття для позначення національного інституту. У 1746 р. німецький вчений Готфрід Ахенвалл ввів у науку термін «статистика», який запропонував змінити назву курсу «Політика», який викладали німецькі університети, на «Статистика». Таким чином, започатковано розвиток статистики як науки. Незважаючи на це, в історії людства завжди були статистичні записи: у Стародавньому Китаї були переписи населення, порівнювалися військові можливості різних країн, у Стародавньому Римі були записи про майно тощо.

З XIX ст. у період, коли статистичні методи почали впорядковуватися і вдосконалюватися, прогресивна статистика набуває міцного наукового підґрунтя. З часом поступово сформувалися дві основні тенденції: описовий — збір інформації, перевірка її якості, пояснення й опис статистичних матеріалів та індуктивність — застосування теорії ймовірностей — закону великих чисел.

Сьогодні термін «статистика» має багато значень:

1) Це дані, які характеризують і описують феномен масового суспільства;

2) процес збору, зберігання та обробки масових даних про соціальні явища, тобто сфера практичної діяльності, спрямована на отримання, обробку, аналіз і опублікування великих обсягів даних про явища і процеси масового життя;

3) Це наука, яка вивчає розміри, кількість і кількість масових суспільних явищ, невіддільна від якості цих явищ та їх соціально-економічного змісту.

Наукова система статистики складається зі статистичних теорій, статистичних методів і зведених результатів статистичних досліджень.

Під терміном «статистика» також розуміють сукупність числових зведень, які використовуються для характеристики окремих явищ у суспільному житті або в цілому (наприклад, стан населення країни, статистика виробництва пшениці тощо).

Статистичні дані поділяються: за диференціацією діяльності людини, обігу та економічних наук. Враховуючи, що перераховані вище види є науковою системою статистики, необхідно назвати деякі нові статистичні частини, ці частини виробляються під впливом взаємозв'язку з іншими науками, наприклад, статистичне моделювання, статистичне планування, інше планування, прогнозування та прогноз.

Щоб отримати інформацію про економічний стан та розвиток країни, структуру ВВП, зовнішній борг чи інші дані, що характеризують соціальний, культурний та матеріальний рівень, проведіть статистичне опитування. Він поділяється на три етапи: статистичне спостереження та зведення, групування зібраних матеріалів та аналіз результатів компіляції (рис. 1.1).

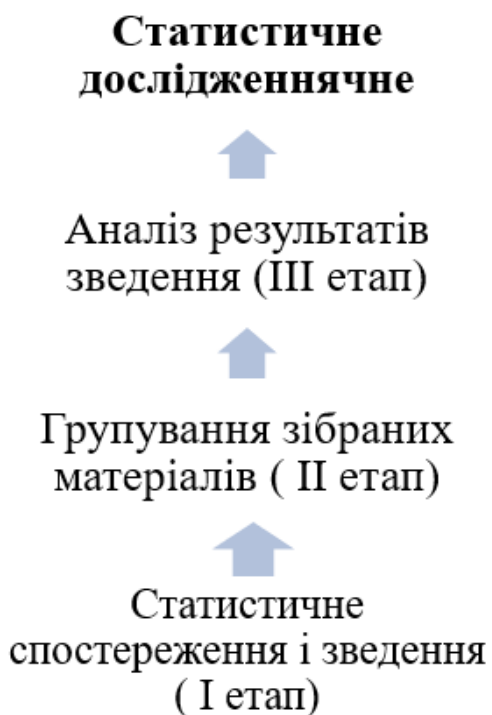

Рис. 1.1. Етапи статистичного дослідження*

*побудовано самостійно

Статистичне спостереження є одним з основних методів статистики і одним із етапів статистичного дослідження.

Статистичне спостереження полягає в тому, щоб реєструвати за задалегідь складеним планом спостереження, планово та науково

організовувати збір даних про соціальні явища та суспільне життя. У процесі статистичного спостереження одержують первинну статистичну інформацію, необхідну для виконання статистичних функцій.

Результати статистичних спостережень визначаються завданнями, поставленими перед вивченням тих чи інших процесів і явищ і виходячи з потреб управління ними. Їх головна суть полягає в отриманні повних і достовірних даних про досліджуване явище в найкоротші терміни. Іншими словами, одним із найважливіших завдань статистичного спостереження є достовірне й об'єктивне висвітлення процесу спостереження (дослідження) та явищ суспільного життя. Мета (та мета) статистичного дослідження має бути з'ясована за результатами спостереження та поєднана з об'єктами спостереження.

Наукова організація статистичного спостереження сприяє дотриманню певних вимог його здійснення, зокрема:

- Спостережуване явище повинно мати певну національну економічну значущість і практичну чи наукову цінність.

- Статистичне спостереження повинно забезпечувати збір великої кількості інформації, що відображає всі факти, оскільки суспільство і явища постійно змінюються і розвиваються, мають різні якісні стани. Неповна інформація про процес дослідження призведе до помилкових висновків, зроблених за результатами аналізу.

- Складний взаємозв'язок економічних явищ визначає орієнтир статистичного спостереження, яке може не тільки збирати інформацію, яка безпосередньо описує досліджуваний об'єкт, а й інформацію, яка сприяє зміні його стану. Тому дані спостереження мають бути повними. Під повнотою інформації розуміють повноту охоплення в часі, основних аспектів явища, повноту просторового охоплення досліджуваної одиниці населення.

- Дані, отримані зі статистичних спостережень, повинні бути достовірними. Спостережувані дані мають бути повністю та ретельно перевірені на їх якість. Адже якщо статистична інформація правдива, точна і

достовірна, то вона високої якості.

– Статистичні спостереження здійснюються на науковій основі за задалегідь розробленими процедурами, які забезпечують наукові методи вирішення організаційно-методичних завдань.

– Інформація статистичного спостереження повинна бути порівнянною. Тільки так можна порівняти й узагальнити їх у часі та просторі.

Коли статистичні дані необхідні для виконання управлінських функцій, вони стикаються з важливою вимогою – своєчасністю. Очевидно, навіть якщо ці дані є достатньо точними (або надійними), вони з'являються із запізненням і не можуть бути використані для прийняття управлінських рішень.

Крім стислості запитань, обов'язковою умовою є дотримання їх порядку, оскільки певні відповіді повинні контролювати один одного. Наприклад, при оформленні візи в іншу країну проблема у формі не випадкова, а проблема віку, а не професії, засобів існування чи освіти. Дані про контрольний вік достовірні.

Наукова організація, що займається вивченням спостережень, включає визначення одиниць спостережень і об'єктів спостережень, складання і формулювання планів. Здійснювати статистичні спостереження відповідно до плану його виконання.

Об'єктом статистичного спостереження є сукупність суспільних процесів і явищ, що підлягають статистичному спостереженню.

Визначення об'єкта спостереження, як правило, є доцільним і складним завданням, яке має ґрунтуватися на основних наукових засадах його вибору.

Останній є основою для відокремлення цього об'єкта від однотипних об'єктів і є предметом самостійного дослідження. Вибір об'єктів статистичного спостереження повинен показувати точні дії, пов'язані з їх характеристиками та ознаками.

Особливістю об'єкта статистичного спостереження є те, що його не можна вивчати безпосередньо за допомогою прес-форми, а потрібно виділити в його структурі одиницю.

Блок статистичного спостереження є невід'ємною частиною об'єкта дослідження, основою обліку, носієм характерних ознак і ознак, що підлягають реєстрації. Це деякі елементи об'єкта дослідження. Одиниця спостереження визначається відповідно до складності об'єкта дослідження та різних завдань спостереження. Тому при конкретному статистичному дослідженні багатьох фактів приймається кілька або одна одиниця спостереження. Точне визначення одиниці спостереження дуже важливо для організації та проведення статистичних досліджень. Це багато в чому визначає об'єктивність отриманих результатів.

Підсумовуючи, визначення одиниць та об'єктів статистичного спостереження має ґрунтуватися на наукових засадах, і кожен, хто бере участь у реалізації та організації, має це знати.

Об'єктами митної статистики є всі торговельні та неторговельні суми (імпортні та експортні товари, які ввозять та вивозять з митного кордону України, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, міжнародні вантажні, пасажирські перевезення, транспортні засоби тощо), а також спеціальна статистика, пов'язана з порушеннями та тримання під вартою у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Завданнями митної статистики є:

- достовірний та об'єктивний розрахунок даних про перетин товарів митниці країни, формування, збір, укрупнення, обробка, комплексний аналіз та зберігання національної митної та зовнішньоторговельної статистичної інформації;

- подавати в установленому законодавством порядку довідкову, аналітичну та статистичну інформацію про національну митницю та зовнішню торгівлю товарами до органів державної влади;

- надавати необхідну інформацію міжнародним організаціям та митним органам інших держав відповідно до міжнародних договорів України та законів України, укладених відповідно до законодавства;

- захист статистичних даних, які не можуть бути розголошені відповідно

до законодавства.

Митна статистика є складовою частиною національної системи статистичної звітності та обліку. Статистичну інформацію формується, агрегується та аналізується національними митними органами (рис. 1.2):

Рис. 1.2. Мета використання статистичної інформації*

*побудовано самостійно

Митна статистика включає митну статистику зовнішньої торгівлі та спеціальну митну статистику.

Митна статистика зовнішньої торгівлі – це узагальнені та систематичні дані про товари, які перетинають митний кордон України. Центральний орган виконавчої влади здійснює складання, узагальнення та аналіз митної зовнішньоекономічної статистики для забезпечення формування та реалізації національної митної та податкової політики на основі інформації, що міститься в декларації.

Окремі органи державної влади використовують інформацію, пов'язану з митною статистикою зовнішньої торгівлі, у встановленому законодавством порядку для контролю надходження митних платежів до державного бюджету, аналізу зовнішньоекономічної ситуації України, валютного та валютного

контролю.

Впровадження митної статистики здійснюється відповідно до методології, яка гарантує порівнянність статистичних даних інших країн та митної статистики зовнішньої торгівлі моєї країни.

Центральний орган виконавчої влади забезпечує формування та реалізує державну податкову та митну політику, забезпечує регулярне оприлюднення митної статистики зовнішньої торгівлі.

Спеціальна митна статистика — це система, яка збирає, обробляє, аналізує, поширює, зберігає, захищає та використовує статистичну інформацію, що відображає діяльність органів державної фінансової служби в процесі загальнодержавного впровадження. Спеціальну митну статистику здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та митну політику для забезпечення виконання завдань, покладених на Держмитслужбу.

Складовими митних спеціальних статистичних даних є:

- Статистика митних декларацій, у тому числі дані про транспортні засоби, товари та предмети, які повинні бути задекларовані митними органами, та мету їх переміщення;
- Статистика справляння податків і зборів, включаючи дані про суми податків і зборів, які були нараховані та сплачені при перетині митних кордонів України транспортних засобів, предметів і товарів;
- Статистичні дані щодо боротьби з контрабандою та порушеннями, включаючи дані про порушення та порушення, вилучені митницею, результати розслідуваних судовими органами порушень, стан речей, товарів, транспортних засобів тощо, вилучених митницею, а також результати співробітництва;
- Статистика пасажиропотоку, включаючи дані про кількість людей, які перетинають український митний кордон;
- Статистика міжнародних перевезень, включаючи дані про переміщення окремих видів транспортних засобів, що використовуються для

перевезення товарів, товарів, громадян та транспортних засобів через митний кордон України;

– Інші види спеціальної митної статистики включають дані про подолання незаконної діяльності митними органами, кадрові, адміністративно-господарські та інші дані.

Для збору митної статистики використовуються відомості та документи, які подаються місцевими та центральними органами виконавчої влади, юридичними та фізичними особами, органами місцевого самоврядування до Головного державного митного управління. Статистична інформація, яка надається українським установам ДМС, використовується в таких сферах, а саме (рис. 1.3):

Інформація про обсяги імпорту та експорту окремих видів товарів визначається центральним органом виконавчої влади на підставі їх мотиваційних вимог (одноразово) або на основі міжвідомчих угод про безперервний обмін інформацією (регулярно).

Рис. 1.3. Сфери використання статистики зовнішньої торгівлі*

*побудовано самостійно

Формування та аналіз статистичної інформації, що представляє ЗЕД, здійснюється Державною службою статистики України на підставі інформації, наданої в обов'язковому порядку установами, що здійснюють національний нагляд за зовнішньоекономічною діяльністю (фінансовими установами, установами зовнішньоекономічної діяльності України).

Тому центральний адміністративний орган, що забезпечує формування та реалізує національну митну та податкову політику, надає інші уповноважені законом органи у порядку та на умовах, визначених законом, для забезпечення контролю та контролю за валютою.

1.2. Організація та ресурси здійснення митної статистики

Митна статистика зовнішньої торгівлі — це узагальнена та систематична інформація про переміщення товарів і транспортних засобів через митні кордони України.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в митній сфері збирає, узагальнює та аналізує митну статистику зовнішньої торгівлі на основі даних, що містяться в митній декларації.

Для контролю за надходженням податків, зборів та інших обов'язкових платежів до державного бюджету України, метою валютного контролю, валютного контролю та контрольних даних зовнішньої торгівлі України відповідні органи державної влади використовують у встановленому законодавством порядку дані митної статистики зовнішньої торгівлі. Торгівля і платіжний баланс і економіка в цілому.

Митна статистика ведеться таким чином, щоб статистика зовнішньої торгівлі України була порівнянною з національною статистикою інших країн.

Спеціально уповноважений митною сферою центральний орган виконавчої влади забезпечує регулярне оприлюднення митної статистики зовнішньої торгівлі.

Митна статистика зовнішньої торгівлі є невід'ємною частиною статистики зовнішньоекономічної діяльності країни, яка має на меті вирішення наступних основних завдань:

- Забезпечити повний і точний облік даних імпорту та експорту;
- аналізувати основні тенденції, структуру та динаміку зовнішньоторговельних потоків країни;
- інформаційне забезпечення прийняття рішень вищими органами влади та адміністративними органами країни у сфері митної політики та зовнішньоторговельного нагляду країни;
- аналіз ситуації на національному ринку;
- Контролювати надходження митних платежів до державного бюджету;
- здійснення валютного контролю в межах повноважень митного органу;
- Подавати митну статистику для складання статей національного торговельного та особистого платіжного балансу;
- Сприяння здійсненню взаємного обміну зовнішньоторговельною митною статистичною інформацією.

Вихідними даними, що формуються митною зовнішньоекономічною статистикою, є інформація, що міститься у формі митної декларації (МД), яка заповнюється митним декларатором і використовується для митного оформлення товарів.

Формування митної статистики зовнішньої торгівлі України базується на таких основних показниках: звітний період; товарний потік (імпорт або експорт); походження; країна призначення; країна покупки; країна продажу; країна відвантаження (відправлення); статистична вартість; код товару і назва, маса нетто, тип тарифної системи та деякі інші показники.

На повноту та достовірність митної статистики зовнішньої торгівлі безпосередньо впливає час отримання митними органами електронних копій

митних декларацій із центральної бази даних та ступінь контролю за достовірністю їх заповнення.

Збір, обробка та передача даних електронної копії МД наразі здійснюються за такою схемою:

1. Відповідно до обраної митної системи (імпорт, експорт), митне оформлення товарів, що ввозяться в Україну, має здійснюватися в митниці за місцем національної реєстрації або місця проживання, а товари пересилаються за місцем проживання юридичної або фізичної особи. вантажовідправник.

Митне оформлення транзитних вантажів переважно здійснюється на прикордонній (імпортній) митниці.

2. Форма митної декларації та її електронна версія, заповнена в установленому порядку, подаються митним брокером або посадовими особами підприємства до ввезення товарів (система імпорту). Якщо вона сама декларує товар, розмитнить. У разі експортної або транзитної системи митна служба в місці відправлення виконує функцію митного оформлення.

3. Інспектор митниці в межах своїх повноважень перевіряє правильність МД та його електронної копії, а за відсутності зауважень присвоює відповідний реєстраційний номер.

4. Митниця, яка видала такі МД, протягом 4 годин з дати реєстрації передає інформацію про видані документи до центральної бази даних Національного митного управління ЄАІС. Інтернет.

5. При отриманні МД електронної копії центральної бази вона перевіряється за допомогою контролю формату. Контроль формату здійснюється на основі нормативних документів фінансових послуг, що реалізує особливості заповнення єдиних даних. Стовл.

Застосування сучасних інформаційних технологій для ведення бази електронних митних декларацій та розробки даних МД може сформувати різні частини статистичної інформації:

- певні товари, у тому числі товари, що мають стратегічне значення для України;

- За окремими регіонами, територіями, країнами та групами країн, у розрізі продукт-країна, країна-продукт;
- Вид валюти для розрахунків за зовнішньоекономічними контрактами, умови розрахунків тощо.

Для товарів, митна вартість яких перевищує еквівалент 100 доларів США, проводити статистичні спостереження. Америка.

Облік товарів: при імпорті - за цінами CIF - українські порти, або пункти призначення CIF на українському кордоні; при експорті - за цінами FOB - українські порти, або кордони України DAF.

Імпорт товарів відображається за країною походження товару, а експорт – за країною призначення товару.

У митній статистиці зовнішньої торгівлі використовується розподіл зовнішньої торгівлі за такими групами країн: Європа, Азія, Африка, Америка, Австралія, Океанія, Співдружність Незалежних Держав та країни Балтії.

Нині для митної статистики використовується Уніфікований метод митної статистики зовнішньої торгівлі Співдружності Незалежних Держав (СНД), затверджений рішенням глави СНД у 1994 році. Щодо зовнішньої торгівлі. При формулюванні цього методу були враховані рекомендації Статистичної комісії ООН та «Посібник користувача зі статистики зовнішньої торгівлі» (Євростат, 3-є видання, 1990 р.).

На даний момент щомісячний збір та компіляція в «Митній статистиці зовнішньої торгівлі України» здійснюється з урахуванням таких методичних характеристик:

- до загального обсягу імпорту та експорту товарів не включаються товари, які не потребують обов'язкового декларування митним органам, та товари, що поставляються в рамках операцій, які не перетинають митні кордони України;

- Товари, що надходять в Україну як гуманітарна допомога, включаються до кількості імпорту за вартістю, заявленою митним органам під час процесу митного оформлення.

З початку 2003 року офіційна митна статистика статистики зовнішньої торгівлі України публікується у вигляді місячних, квартальних та річних видань.

Статтею 24 Закону України «Про національну статистику» роз'яснено поняття статистичних даних та доступ до них: для задоволення потреб державних органів, органів місцевого самоврядування, інших органів, юридичних та фізичних осіб у статистичній інформації та статусі доступу та доступу. інформації. Фахівці створюють спеціальні інформаційні сервіси.

Доступ до статистики можна отримати наступними способами:

- Систематично публікувати його в друкованих виданнях;
- Поширюватися через ЗМІ;
- Надавати безпосередньо державним органам та органам місцевого самоврядування;
- Надавати інформацію відповідно до вимог Закону України про доступ до публічної інформації.

Крім того, митним законодавством України передбачено порядок використання митно-статистичної інформації про зовнішньоекономічну діяльність у таких випадках: «1) визначення стратегії, тактики та основних напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності; 2) аналізу та прогнозування зовнішньоекономічної політики і ситуації, що склалася чи складатиметься на світовому ринку; 3) проведення переговорів з торговельно-економічних питань; 4) застосування заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; 5) складання торговельного та платіжного балансів України, планування і проведення валютно-фінансової політики; 6) визначення ринків збуту товарів; 7) формування статистики зовнішньоекономічних зв'язків України»[51].

Слід зазначити, що на сучасному етапі розвитку зв'язків з громадськістю, розвитку соціальних мереж та загального розвитку нових технологій публічну інформацію митниці можна легко отримати через веб-сайт Державного фінансового бюро України та митна статистика. .

Слід зазначити, що вся статистична інформація про зовнішньоторговельні операції є загальнодоступною в Інтернеті. Для того, щоб зручно використовувати цю інформацію, потрібно ввести в пошукову систему запит «Митна статистика», після чого з'явиться діалогове вікно з посиланням на сайт.

Структура статистичної інформації включає такі категорії: «зовнішня торгівля України з окремими країнами; зовнішня торгівля України за товарними групами зі всіма країнами; сумарний обсяг імпорту та експорту у розрізі товарних позицій за кодами УКТЗЕД; зовнішня торгівля України із зазначенням основних країн – контрагентів; середньорозрахункова вартість товарів при імпорті в Україну; середньорозрахункова вартість товарів при імпорті в Україну в розрізі митниць»[60].

Слід зазначити, що забезпечення та захист прав і свобод людини є основним обов'язком держави. Це передбачено статтею 3 Конституції України, тому права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і напрям діяльності країни. Це свідчить про те, що вимоги громадян є одним із засобів захисту їхніх прав та законних інтересів. Це право закріплено в основному законі країни. Статтею 40 Конституції України визначено, що кожен має право звертатися з індивідуальними або колективними письмовими зверненнями до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових осіб цих органів або особисто подавати заяви, які зобов'язані розглядати їх.

Загальні засади реалізації права громадян на звернення визначено Законом України «Про звернення громадян» від 02 жовтня 1996 року № 393/96. Крім того, щоб отримати доступ до більш конкретних даних про статистичні звіти та митниці, ви можете скористатися формою запиту на електронну адресу митниці Держмитслужби.

Державна митна служба України надає доступ до публічної інформації (митниця)». Даний підрозділ створений з метою працювання, систематизації, аналізу та контролю щодо задоволення запитів на інформацію та консультування під час оформлення запитів.

Відмітимо, що державні структури з кожним роком стають більш прозорими та завжди готові допомогти відвідувачам.

Висновки до 1 розділу

Провівши теоретичне дослідження сутності митної статистики можемо зробити такий висновок. Об'єктами митної статистики є весь торговий і неторговий обіг (експортні та імпорتنі операцію із переміщення через митний кордон України, об'єми міжнародного вантажообігу, суб'єкти ЗЕД, транспортні засоби, пасажиропотік та інше), а також спеціальна статистика, пов'язана із затриманням і порушенням в області зовнішньоекономічної діяльності.

Митна статистика є складовою частиною загальнодержавної системи статистичного обліку і звітності. Митна статистика складається з митної статистики зовнішньої торгівлі і спеціальної митної статистики.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА МИТНОЇ СТАТИСТИКИ У КОНТЕКСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Аналіз митної статистики зовнішньої торгівлі

Платіжний баланс у 2020 році становить додатне 5,3 млрд доларів США. США (3,4% ВВП), а дефіцит становить 4,1 млрд. дол. США у 2019 році (2,7% ВВП). Пандемія COVID-19 сильно вплинула на імпорт товарів і послуг — скорочення на 17,1% (зріс на 7,8% у 2019 році), тоді як експорт товарів і послуг впав лише на 4,5% (зріс на 7,4%) у 2019 році.

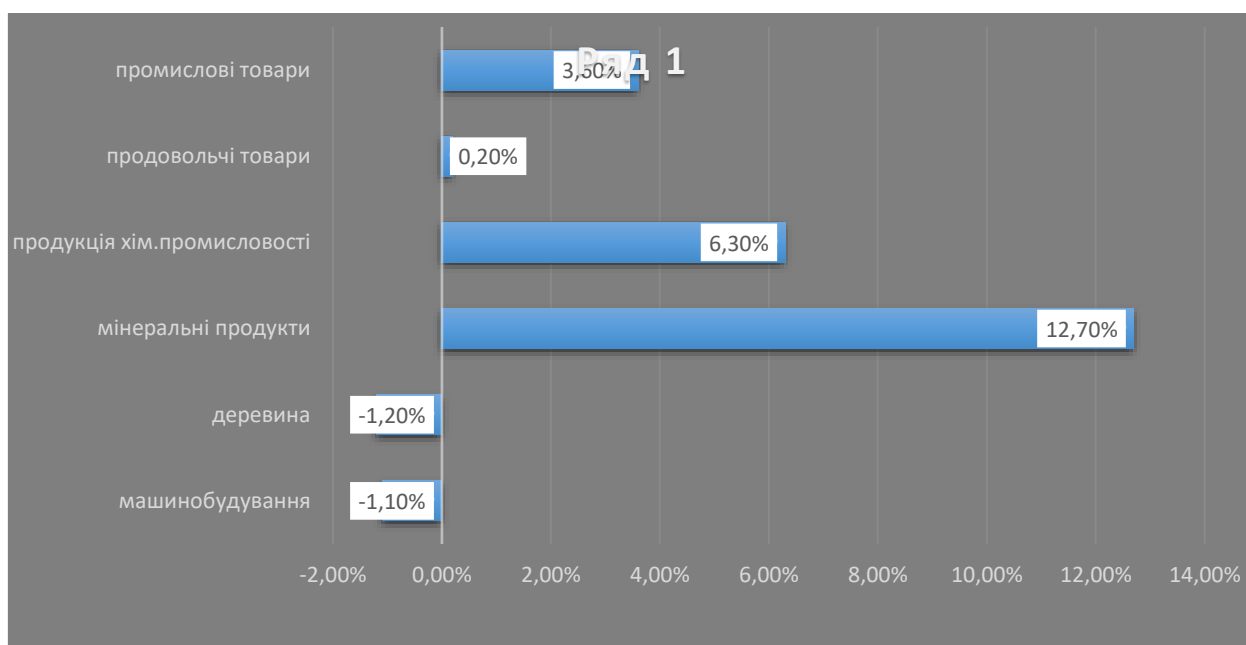

Рис.2.1. Зміна експорту товарів у 2020 році за сферами діяльності

Географічно експорт до ЄС впав найменше (1,9 млрд доларів США, або 11,6%). Частка країн ЄС у загальному експорті товарів впала з 35,9% у 2019 році до 32,4% у 2020 році.

Експорт товарів до Африки та Росії також скоротився на 924 мільйони доларів США. Або 18,6%, і 436 млн доларів США, або 16,5%. Частка африканських країн знизилася до 8,9% (з 10,8% у 2019 році), а частка Росії – до 4,9% (з 5,7% у 2019 році). У той же час зріс експорт товарів до азіатських

країн (зростання на 3,1 млрд доларів США, або на 20,2%). Частка азійських країн у загальному експорті товарів зросла з 33,0% у 2019 році до 40,5%.

На рис.2.2. відображено зміну частку країн у експорті товарів з України.

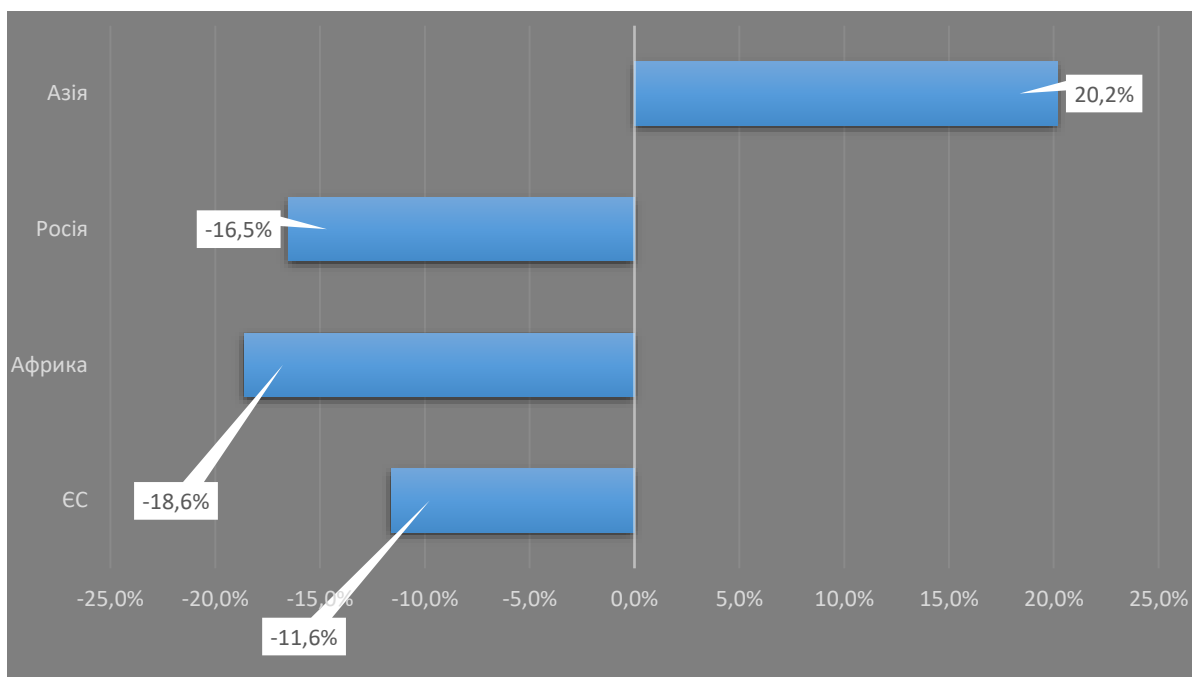

Рис.2.2. Зміни частки іноземних країн щодо українського експорту*

* побудовано самостійно на підставі [63,64]

Позитивна зміна частки експорту до країн Азії пояснюється збільшенням експорту українських продовольчих товарів, продукції хімічної промисловості та мінеральних продуктів.

Імпорт товарів скоротився на 14,0% (на 7,7% зріс у 2019 році) до 52 млрд доларів США. Імпорт енергоносіїв скоротився в 1,6 рази, а неенергетичних товарів – на 8,0% (в основному через зниження імпорту продукції машинобудування на 10,1%). Також змінився імпорт (рис.2.3.):

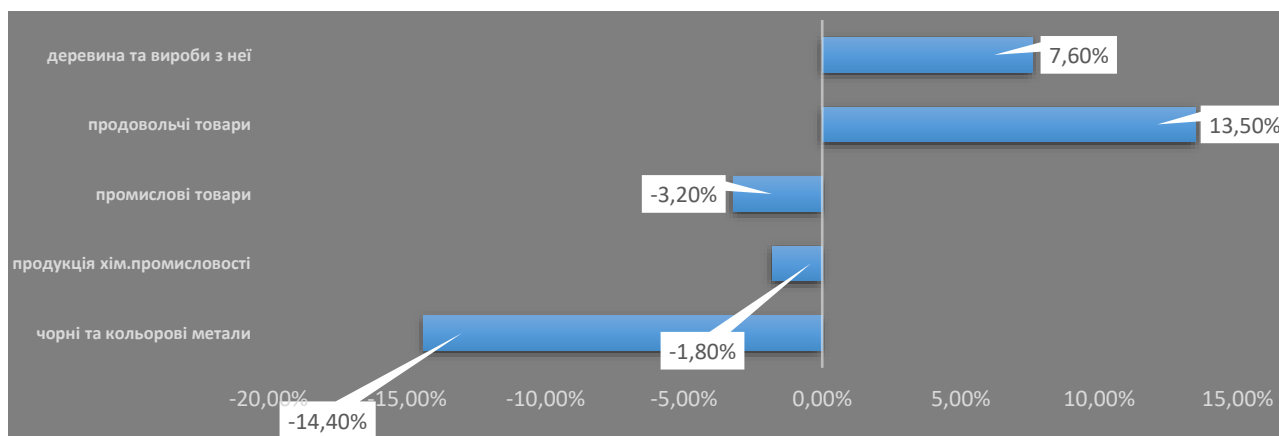

Рис.2.3. Динаміка зміни імпорту товарів у 2020 році за галузями у порівнянні з 2019 р.*

* побудовано самостійно на підставі [63,64]

З географічної точки зору найбільше в номінальному вимірі впав імпорт товарів з Росії – падіння до 2,4 млрд доларів США чи в 1,6 рази, а їх частка в загальному товарному імпорті зменшилась з 11,3% до 8,4%. Імпорт товарів з Азії та Європейського Союзу також зменшився: на 824 млн доларів США, або на 5,4%; на 773 млн доларів США, або на 3,6%. При цьому частка імпорту з країн Азії в загальному показнику зросла з 25,2% у 2019 році до 27,7% у 2020 році, а частка країн імпорту з країн Євросоюзу зросла з 36,0% до 40,3%.

Динаміку експорту товарів та послуг з країнами світу відображено на рис 2.4

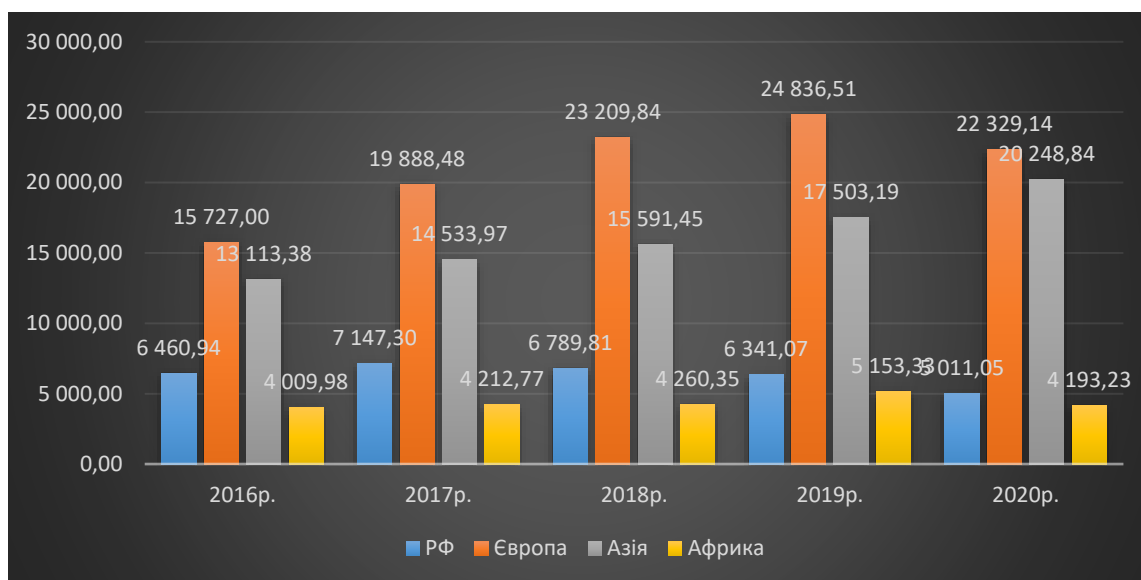

Рис.2.4 Динаміка українського експорту товарів та послуг з країнами світу, млн.дол.США*

* побудовано самостійно на підставі[63,64]

З рисунку можемо відстежити зростаючу тенденцію українського експорту до країн Азії. Дещо знизився український експорт до країн Європу. Також невисоким є експорт до РФ та країн Африки.

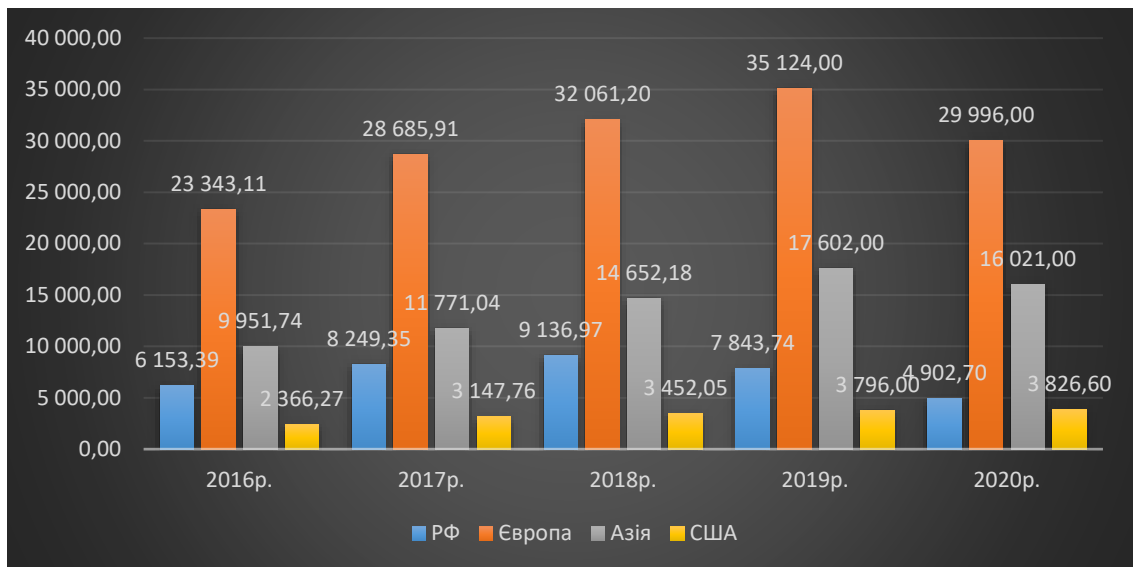

Рис.2.5. Динаміка імпорту товарів та послуг з країн світу, млн.дол.\$*

*побудовано самостійно на підставі [63,64]

Основним чинником скорочення імпорту з вказаних країн у останні роки була світова пандемія COVID-19. Зменшення виробничих та споживчих запитів українських покупців покращило сальдо українського торгового балансу.

2.2. Фіскальні ефекти спеціальної митної статистики

Вивченню питання дохідної частини ДБУ та складових її формування приділяється активна увага з боку науковців. Розгляд даного питання з боку фіскальної ефективності митної системи є досить актуальним, оскільки впродовж усієї історії незалежної України інструментарію митної системи відводилась переважно фіскальна роль.

Фіскальна функція, на думку С. В. Ківалова та Б. А. Кормича: «є найдавнішою за всі інші, оскільки історія подібного роду державної діяльності сягає стародавніх часів; виконання фіскальної функції залишалось єдиним завданням митної діяльності для європейських держав до кінця XVII ст., логічним завершенням цього періоду в розвитку митної справи стало формування єдиної митної політики в рамках держави, скасування внутрішнього мита»[38]. Як зазначає Є. В. Додін: «фіскальна функція митних

органів завжди була найважливішою функцією митної системи будь-якої держави, необхідність реалізації цієї функції і стала першопричиною виникнення митних органів»[19].

Фіскальний аспект тарифного регулювання визначає частку фінансових ресурсів, яка може бути акумульована до Держбюджету та в подальшому використана на потреби держави, яку сплачують суб'єкти ЗЕД при переміщенні товарів та послуг через митний кордон України з метою їх подальшої реалізації. Тобто, митно-тарифна політика визначає частку новоствореної вартості, яка регулює торговельні процеси між учасниками міжнародної торгівлі.

В функціональне призначення інструментів митно-тарифного регулювання закладена також і регулююча складова. Регулюючий аспект знаходить своє відображення у показниках обсягів експорту та імпорту, оскільки між тарифними ставками мита та зазначеними показниками існує обернено пропорційна залежність. Отож, як наслідок підвищення ставок ввізного мита на товари зменшується обсяг поставок імпорту даного товару, і навпаки, при зменшенні рівня тарифного захисту обсяги імпортних поставок збільшуються.

Обсяги імпорту безпосередньо впливають на динаміку надходжень митних платежів до Державного бюджету України (рис. 2.6).

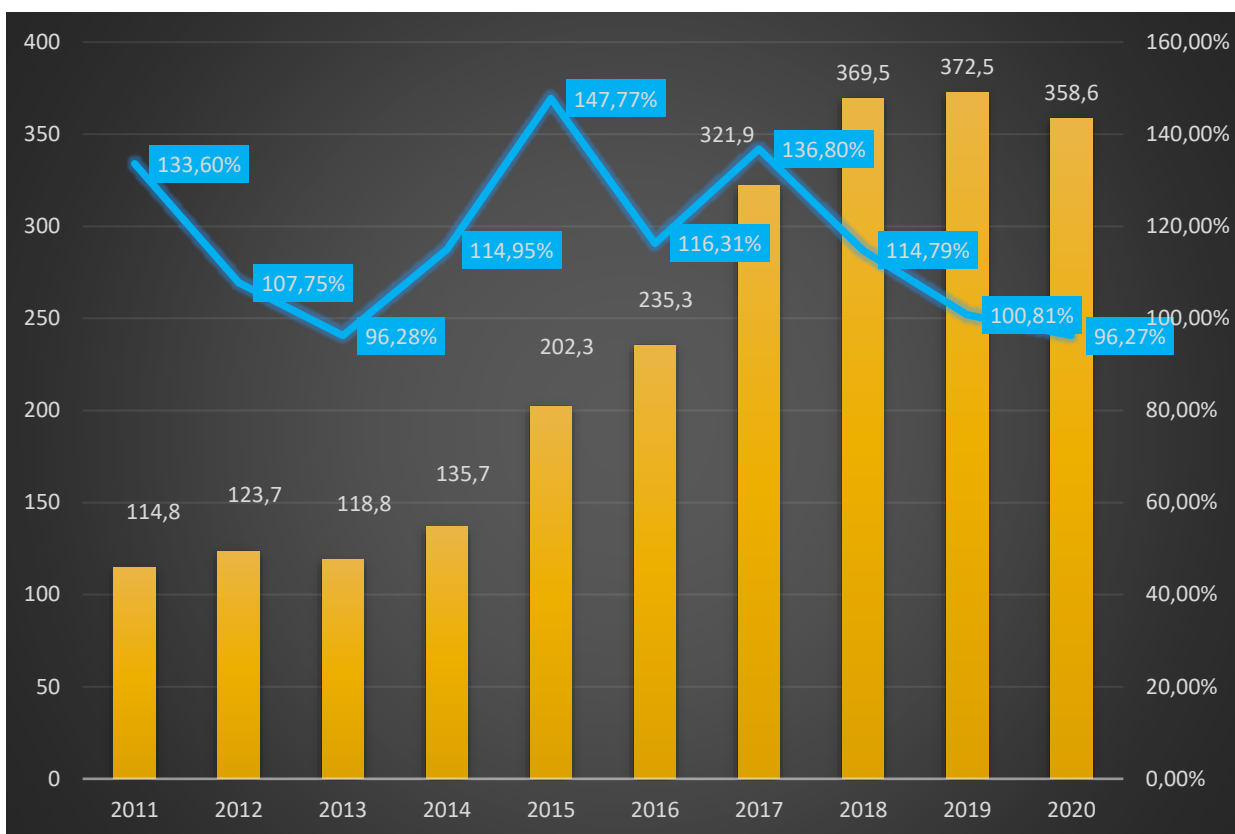

Рис. 2.6. Надходження та темп приросту митних платежів до Державного бюджету України (млрд. грн.)

Джерело: побудовано на підставі [58,60]

Як бачимо з рисунку починаючи з 2017 року спостерігається зниження темпів зростання митних платежів, а у 2019 – 2020 роках взагалі спостерігався нульовий приріст та спад надходжень. Причину цього вбачаємо в зниженні економічної активності, у тому числі і щодо імпорту товарів на митну територію України. Зниження митних платежів також може позитивно свідчити про національне заміщення імпортової продукції. А це, в підсумку, стимулює виробництво в Україні.

У структурі митних платежів домінуючим податком є податок на додану вартість (див.рис.2.7)

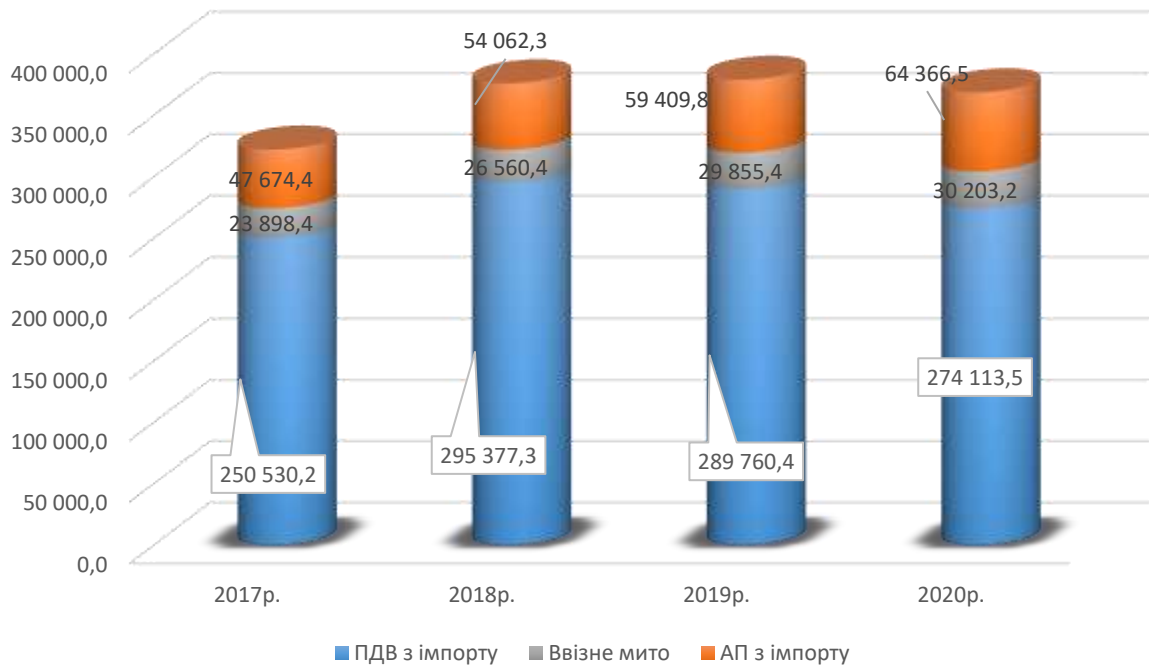

Рис.2.7. Структура митних платежів*

* побудовано самостійно [60,64]

На основі проведеного аналізу, можемо констатувати про збереження імпорту підакцизних товарів, оскільки надходження акцизного податку зросли, на фоні зменшення надходжень від ПДВ та мита. Щодо мита то можна відзначити притаманність йому в більшій мірі регулятивних ніж фінансових рис. При вмілому державному управлінні воно може захищати національного виробника та стимулювати розвиток економіки.

Висновки до 2 розділу

Аналіз даних митної статистики зовнішньої торгівлі товарами показав, що протягом аналізованого періоду, вартісні обсяги міжнародних торгових операцій мали тенденцію до збільшення. Це пояснюється виходом української економіки з кризи та вступом до Світової Організації Торгівлі.

Хоча обсяг зовнішньоторгівельного обороту зростає, темп зростання імпорту все ж таки переважає темп зростання експорту і частка імпортованих

товарів значно перевищує частку експортованих товарів і призводить до негативного сальдо торгового балансу України.

Що стосується міжнародної торгівлі послугами, то експорт українських послуг значно переважає імпорту. Основою експорту послуг Україною є надання іноземним партнерам послуг у транспортній сфері. Це пояснюється вигідним географічним розташуванням України та контролем за магістральним газопроводом, що проходить Україною і з'єднує Російську Федерацію з Європою.

В Україні обсяги імпорту перевищують обсяги експорту, на що вказує від'ємне значення сальдо експортно-імпортних операцій. Але варто відзначити, що в 2020 році сальдо міжнародної торгівлі товарами та послугами має незначне позитивне значення. У структурі експорту та імпорту значно переважає питома частка переміщення товарів, однак впродовж останніх років спостерігається тенденція до збільшення обсягів надання послуг у структурі експортно-імпортних операцій.

Основними товарами, що експортуються з України залишаються продукти сільськогосподарського та металургійного комплексів, що вказує на недосконалу державну політику в сфері інвестування та сприяння інноваційним виробництвам інших галузей промисловості, що в результаті вичерпності ресурсів може негативно вплинути на економічну кон'юнктуру держави в цілому.

На сучасному етапі фіскальний аспект митного регулювання залишається провідним. Митними органами ведеться ефективна робота щодо забезпечення дохідної частини бюджету, шляхом проведення різного роду коригувань – щодо визначення розміру митної вартості, видів та розмірів ставок мита, проведення експертиз щодо достовірності даних про країну походження товарів, на що вказує аналіз на мікрорівні коригування розміру загального обсягу митних платежів .

Уся сукупність митно-тарифного інструментарію здійснює як прямий так і непрямий вплив на формування зовнішньоекономічної кон'юнктури

держави, про що яскраво свідчить аналіз динаміки платіжного балансу, де обсяги експортно-імпортних поставок на пряму залежать від застосування митно-тарифних, а також нетарифних заходів.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МИТНОЇ СТАТИСТИКИ

3.1. Вектори удосконалення використання інформаційних ресурсів в митних органах

Успішний розвиток сучасної країни в 21 столітті залежить від формування інформаційних технологій та інформаційного суспільства. Важливість цих тенденцій в Україні підтверджена Національним планом інформатизації, затвердженим Законом України «Про «Основні засади розвитку інформаційного суспільства України». Стрімкий розвиток інформатизації в різних сферах суспільного життя потребує правового регулювання цього процесу відповідно до вимог часу.

Сфера митної справи визначає галузі державного управління, включаючи такі елементи, як митна політика, митна справа та митна статистика. Митна сфера визначається відділом митної справи і є об'єктом національного нагляду. Митна справа є важливим форпостом захисту національної безпеки, а для використання інформаційного обміну необхідні сучасні методи.

Ефективність виконання функцій митних органів і покладених на них завдань, у тому числі сучасної роботи митної статистики, в основному залежить від взаємодії Державної митної служби з державними органами, підприємствами, установами, організаціями та організаціями, на яких громадяни працюють. засновані.

Митна інформація – це інформація та/або дані, пов'язані з виконанням національної митної справи, які можуть зберігатися на матеріальних носіях або відображатися в електронній формі. Інформацію в митній сфері слід поділити на інформацію для митних цілей та загальну інформацію в митній сфері. Загальна інформація в митній сфері — це сукупність правил та

відомостей щодо переміщення товарів, предметів і транспортних засобів через кордони української митниці, послуг, що надаються митними органами, інформації та іншої митної роботи. Інформація в митному полі може бути представлена в різних формах: текстовій, цифровій, графічній, звуковій. Інформація в митній зоні може бути засекречена з інших причин.

Стосовно митної інформації, слід зазначити, що вона поділяється на інформацію про митні документи та митну електронну інформацію.

Відомості про митні документи – це сукупність даних, що містяться в документах, необхідних для здійснення митних процедур, зовнішньоекономічної діяльності та відомостей про роботу митних органів.

Митна електронна інформація – це сукупність даних і процедур, які незалежно від фізичної та логічної працездатності можуть або вимагатися обробляти, передавати та зберігати за допомогою комп'ютерних технологій для зовнішньоекономічної діяльності.

Інформаційний обмін у митній сфері — це передача та отримання інформації (інформації чи даних) для митних цілей та надання інформаційних послуг. У процесі інформаційного обміну відбувається процес переміщення та споживання інформації, пов'язаної з митними цілями.

Міжнародний обмін інформацією в митній сфері полягає в передачі та отриманні інформації (даних або даних) для митних цілей, а також надання інформаційних послуг одній країні через кордон іншої країни.

Обмін інформацією на митній території здійснюється різними способами (усним, письмовим, електронним).

Обмін інформацією здійснюється між суб'єктами митної сфери. Обмін інформацією в митній сфері можна розділити на такі категорії (підсистеми):

- між суб'єктами митної системи;
- між національними митними органами;
- між формуванням та реалізацією митної політики;
- між головним органом митної системи та державним органом;
- взаємовідносини між основним органом митної системи та

основним органом зовнішньоекономічної діяльності, підприємствами, установами, організаціями;

- між суб'єктами митної системи та громадянами;
- між суб'єктами митного права;

Взаємозв'язок суб'єкта митної системи зі звичаями інших країн і міжнародних організацій.

Розгляд інформаційного обміну в цих категоріях дозволяє визначити особливості інформаційного обміну в кожній тематичній групі.

Митна система складається з митних органів, митних організацій та спеціалізованих навчальних та наукових установ Департаменту митної служби.

Обмін інформацією в рамках митної системи можна поділити на горизонтальний і вертикальний. Горизонтальні відносини між митними органами та вертикальні відносини між митними органами та центральним органом виконавчої влади забезпечують реалізацію національної політики у сфері митної справи. Особливості інформаційного обміну між національними суб'єктами митної справи, між суб'єктами формування та реалізації митної політики, між митними органами та іншими державними органами, підприємствами, установами та організаціями пов'язані з функціональним складом суб'єктів їх влади.

Обмін інформацією між Держмитслужбою України та державними органами передбачено частиною третьою статті 33 МКУ, якою визначено: «Оформлення документів в електронній формі з використанням електронних цифрових підписів».

Обмін інформацією між митними органами та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та митними посередниками пов'язаний із процесом митного оформлення. Відповідно до ч.3 ст.34 МКУ: Митні органи та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності можуть обмінюватися будь-якою інформацією відповідно до закону. Законодавством України про національне митне співробітництво та співробітництво чітко не передбачено

обмін інформацією, особливо в умови співробітництва. Такі обміни можуть бути здійснені на підставі письмової угоди та надають митним органам доступ до електронних інформаційних систем суб'єктів господарювання.

Обмін інформацією щодо немитної інформації в митній сфері здійснюється на основі інформаційного законодавства України. Обмін інформацією між митними органами та підприємствами та громадянами здійснюється також шляхом інформування та консультацій. Основні положення щодо обміну інформацією визначені у главі 3 МКУ «Інформування, консультування та попереднє рішення з питань державної митної справи» [51].

Митний орган інформує зацікавлені особи про митні правила в порядку, встановленому законодавством. Митні органи використовують інформаційні технології для сприяння сторонам, які беруть участь у отриманні такої інформації.

Надавати інформацію про національне митне законодавство України в порядку, встановленому законодавством. Митний орган повинен надати не лише інформацію, яку запитує заінтересована особа, а й будь-яку іншу інформацію, пов'язану із запитом, за умови, що митний орган вважає за доцільне передати інформацію зацікавленій особі.

Коротка інформація щодо основних положень національного законодавства України у сфері митної справи, у тому числі пільг, які надає товар, що перетинає митний кордон України, може бути наданий для загального ознайомлення за місцезнаходженням митного органу. Довідники публікуються українською мовою, офіційними мовами відповідних сусідніх держав та іншими іноземними мовами, які є мовами міжнародного спілкування.

У забезпеченні правових процедур обміну інформацією між митними органами та іншими суб'єктами митної сфери, у тому числі іноземними митними органами, важливим кроком уперед є прийняття концепції інформаційних систем обміну інформацією.

Ця концепція визначає цілі та принципи створення системи обміну інформацією, яка містить попередню інформацію про всіх потенційних агентів та національні митні органи України, пов'язані з просуванням товарів і транспортних засобів, які плануються переміщувати на митній території України під митним контролем. Ця концепція може бути використана для обміну технічною інформацією, опису та розробки проектної документації всіх агентських інформаційних систем, підготовлених у співпраці з українськими митними органами у сфері попередньої інформації.

Концепцією запроваджені нові терміни: Агент – митні адміністрації інших країн, організації-перевізники, Міжнародний союз автомобільного транспорту, інші суб'єкти господарської діяльності, з якими Державна митна служба України заключила Угоди про інформаційне співробітництво та підписала попереднє інформування – бізнес – процес, в процесі якого здійснюється передача та обробка електронної інформації про товари та транспортні засоби, які плануються до ввезення/вивезення на/з митної території України через пункти пропуску.

Наразі завершено третій етап впровадження електронної митниці, який передбачав реалізацію:

завершити впровадження системи аналізу ризиків як невід'ємної частини системи автоматизації митного оформлення товарів і транспортних засобів на рівні центрального офісу та митного органу (пункту оформлення);

впровадження системи електронного документообігу між усіма ланками системи управління митними органами (на рівні: суб'єкт ЗЕД – пункт митного оформлення, пункт митного оформлення – адміністративне приміщення митного органу, митний орган – центральний апарат ДМСУ, пункт митного оформлення, а також у зворотному напрямку).

Стан інформаційного обміну у митній сфері поки залишається неоднорідним та нестабільним. Необхідно відмітити наступні проблемні питання інформаційного обміну у митній сфері:

- 1) потрібна нова інформаційна підтримка замість «Інспектор-2006»;

- 2) покращення матеріально-технічного забезпечення українських митних органів;
- 3) професійна підготовка необхідна для посадових осіб митниці, які працюють у відділах інформаційних технологій митниці та підрозділах, які займаються інформаційно-технологічною роботою;
- 4) удосконалити організацію інформаційного обміну в рамках митної системи та між митними органами та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними митними органами;
- 5) необхідно покращити юридичне забезпечення (процедури, стандарти, вимоги) для обміну технічною інформацією.

Правове забезпечення міжнародного інформаційного обміну слід врегулювати шляхом внесення змін до МКУ, а саме норми: «Митні органи беруть участь у міжнародному інформаційному обміні з митними органами іноземних держав, а також міжнародними та іншими організаціями в порядку та умовах передбачених національним та міжнародним законодавством».

Іншою проблемою є відсутність єдиних стандартів і процедур обміну інформацією між митними органами та міністерствами та відомствами: Міністерством економіки України, Міністерством закордонних справ України, Службою безпеки України, Міністерством охорони здоров'я України, Міністерство транспорту України, Україна Міністерство екології та природних ресурсів та іншими уповноваженими виконувати відповідні контрольні функції та надавати/отримувати інформацію. Обмін інформацією сприятиме співпраці, координації діяльності, охороні митних кордонів України, ухваленню проектів нормативно-правових актів, спільним діям.

Вищезазначене підтверджує гостру потребу формування єдиної системи обміну даними між органами влади, потребу у уніфікованій інституційної інфраструктури обміну даними, формування єдиних норм щодо інформаційних баз систем органів влади, що гарантуватиме роботу Електронного Уряду України, вільного обміну даними та цифрового документообігу.

Ми вважаємо, що важливою метою митних органів є налагодження інформаційного обміну в рамках митної системи та з іншими суб'єктами, міжнародними організаціями та іноземними митними органами, що підвищить ефективність їх діяльності, покращить їх якість та покращить якість. Підвищити якість та своєчасність отримання та обміну інформацією для забезпечення реалізації цілей і завдань Державної митної служби України.

3. 2. Напрями розвитку митної статистики

Для забезпечення ефективного соціально-економічного розвитку країни органи державного управління та контролю повинні своєчасно отримувати та аналізувати достовірну, науково обґрунтовану офіційну статистичну інформацію про Україну. Одне з найважливіших місць у цьому процесі займає митна статистика.

В умовах становлення ринкових відносин та глобальної інформатизації соціальних явищ діяльність органів, які беруть участь у митній статистиці, залишається актуальною та реагує на зміни у світлі поточних умов. Тому необхідна надійність статистичних даних, а також певна відповідальність за надану затримку та затримку часу. У цьому випадку роль системи митної статистики стає особливою, оскільки вона аналізує ефективність митних процедур і митних органів і надає багато додаткової інформації, яка, безсумнівно, може бути використана в економічній, соціальній, демографічній, дослідницькій та інших сферах. Митна статистика може суттєво впливати на внутрішню та зовнішню політику країни. Протягом останніх років основна увага керівництва Держмитслужби приділяється забезпеченню своєчасного та високого виконання митницями завдань, дій та доручень Президента України та Кабінету Міністрів України у якісний спосіб. Зокрема, щодо наповнення державного бюджету України; формування митного законодавства та впровадження міжнародних стандартів та стандартів ЄС; забезпечення повного контролю суб'єктами

зовнішньоекономічної діяльності та дотриманням громадянами митних правил; удосконалення механізму роботи митниць України; спрощення та процедур на кордоні та модернізація внутрішніх митних процедур, посилення участі Держмитслужби в оптимізації національної тарифної та податкової політики.

Забезпечення належного обліку зовнішньої діяльності сприяє роботі зі вдосконалення принципів належного врядування на українських кордонах, одночасно забезпечуючи ефективний контроль за кордоном, економічною діяльністю суб'єктів та громадян згідно чинного законодавства України.

Згідно з наказами Державної митної служби України та Держприкордонслужби, у пунктах пропуску через кордон змінилася технологія прикордонного та митного контролю. Запроваджено застосування спрощених процедур контролю, у тому числі шляхом внесення відомостей про транспортні засоби та їх транспортні засоби, які тимчасово ввозяться громадянами-нерезидентами, до відповідних баз, облік яких здійснюватимуть їх технічні працівники та громадяни. Відпадає необхідність у перереєстрації цієї інформації в митних органах під час паспортного контролю та сприяє значному скорочення часу на проведення прикордонного контролю та збільшення пропускної здатності пунктів пропуску через державний кордон України. Також затверджено «Електронну форму декларації на товари, порядок митного оформлення товарів», а також затверджено митний статистичний класифікатор для використання в процесі митного оформлення.

Оскільки країни, які проводять статистичні спостереження, мають різні визначення термінів імпорту та експорту, теоретичні статистичні показники можуть не збігатися. Відповідно до статті 194 МКУ експортна система — це тарифна система для вивезення товарів за межі митної території України для визначення того, чи перетинається митна територія України з її географічною територією, тобто експорт вважається фізичним експортом України.

Навпаки, згідно з правилами ЄС експортом вважається товар, що

підлягає експортним митним процедурам (кінцевому чи прямому експорту) або зовнішнім переробкам чи ремонтам чи подальшим процедурам внутрішньої обробки. Оригінал: «Після поміщення під митні процедури для експорту (остаточного експорту) або переробки поза межами або ремонту або подальшої імпортової обробки»[1]. (Згідно зі статистичною методикою, затвердженою Європейською комісією № 1736/75 та № 1172/95 консолідоване видання).

Тому для визнання факту вивезення в Україну товар має бути фактично вивезений за межі її території, а потім в ЄС факт експорту затверджується митною пломбою на вагоні, що знаходиться в іншій країні.

Традиційно українська офіційна статистика базується на показниках зовнішньої торгівлі, виражених у доларах США. Є дві причини для вибору цієї іноземної валюти для статистичних цілей – політика НБУ, яка стабілізує курс гривні по відношенню до долара США, що позбавляє статистичні органи від зайвих клопотів при врахуванні курсових різниць Країни СНД у доларах США. Натомість митна статистика ЄС ведеться в євро. Ось чому при розрахунку вартості товарів існують курсові різниці.

Українські компанії широко користуються маніпулюванням базою поставок товарів з метою ухилення від сплати імпортних податків або збільшення експортного відшкодування податку на додану вартість. Наприклад, якщо ви відправляєте товари з Бухареста (доставлені до кордону України) відповідно до правил DAF, митна вартість товару включає вартість транспортування товару в Румунії, його страхові внески до цього часу тощо, тобто витрати, понесені продавцем за дорученням компанії що його надає. Якщо іноземна компанія (зазвичай офшорна компанія, наприклад компанія з Кіпру) дійсно погоджується з продавцем сплатити додаткові збори, Україна не враховуватиме ці збори при визначенні митної вартості, але експортер обов'язково враховує це у експортній декларації.

Порівняння з міжнародною статистикою показує, що експортні потоки України за певних обставин відповідають лише відповідним об'ємам і

вартості та питомій вартості імпорту, зафіксованих країною призначення. Значна частина всіх перевезень підлягає митному нагляду та порушенням. Статистика свідчить, що відхилення від правил є звичайними в ту чи іншу сторону.

Насправді, багато випадків пробілів в українській митній статистиці більш-менш пов'язані з найважливішими товарними позиціями українського імпорту та експорту.

Національна політика у сфері статистики спрямована на створення єдиної первинної обліково-статистичної системи для визначення змісту та характеру статистичного аналізу на всій території України. Основним змістом діяльності статистичного органу є підтримання національної інформаційної системи з метою отримання достовірної статистичної інформації про соціально-економічний розвиток та процес реформування економіки України.

Важливим завданням національної статистики є збір, розробка та узагальнення статистичної інформації про процеси економічного та соціального життя України та її регіонів.

З метою отримання необхідних даних орган статистики організовує та контролює виконання національного плану соціально-економічного розвитку України, її регіонів та галузей економіки, забезпечує збір статистичних даних.

У процесі переходу до ринкової економіки велике значення має систематичний моніторинг процесу формування ринкових відносин і становлення ринкових відносин у національній економіці, а також конкурентного середовища виробництва і обігу. Необхідно організувати інформацію щодо розвитку нових форм власності та господарювання, підприємництва, малого та середнього підприємництва, альтернативних виробничих організацій, у тому числі за участю іноземного капіталу.

Важливим завданням національної статистики є комплексний аналіз статистичної інформації про процеси економічного та соціального життя України та її регіонів.

На цьому етапі, коли АПК накопичив значний виробничий потенціал, розвиток інтенсифікації виробництва значно загострив екологічні проблеми. Лише шляхом комплексного та статистичного аналізу великої кількості даних ми можемо оцінити окремі напрями інтенсивного виробництва та конкретні агротехнічні заходи з точки зору економічного та екологічного впливу.

В умовах переходу до методів економічного управління висуваються особливі вимоги до якості статистичного аналізу. Основною функцією аналізу зараз є визначення причин зміни ефективності господарської діяльності та визначення резервів зростання. Факторний аналіз ефективності виробництва набув особливого значення як засобу визначення причин відхилень між фактичними результатами виробничо-комерційної діяльності та плановими та стандартизованими показниками.

Підвищення якості та ефективності статистичного аналізу тісно пов'язане з використанням сучасних комп'ютерів для автоматичного збору, розробки та узагальнення статистичної інформації, необхідної для управління національним господарством.

Створення нової наукової та повної системи збору, розробки, узагальнення та аналізу інформації – єдиної статистичної інформаційної системи – дозволить запровадити в господарську практику сучасні методи аналізу та прогнозування соціального розвитку.

Для покращення статистики необхідно запровадити Систему національних рахунків ООН. Відмінності облікової та статистичної систем, які використовуються в нашій державі та в інших країнах світу, ускладнили розвиток зовнішньоекономічних зв'язків України та її співпрацю з міжнародними організаціями. В Україні уряд сформулював та затвердив Концепцію побудови національної статистичної системи України та Національний план України щодо переходу на міжнародну систему обліку та статистики.

Нинішня система національного економічного балансу України надає важливу інформацію про розширення механізмів відтворення, але вона не

враховує повною мірою невиробничі сфери, сфери нематеріального обслуговування та фінансову діяльність відтворення. Він не охоплює належним чином економічні важелі, такі як національні бюджети, кредит, фінанси та ресурси. Система національних рахунків — це система взаємопов'язаних статистичних показників, побудованих у вигляді набору рахунків і таблиць. Основними рахунками системи національних рахунків є виробництво, формування доходу, розподіл доходу, використання доходу, капітальні витрати, продукти та послуги та фінансові рахунки.

Ефективне використання системи національних рахунків дасть змогу створити інформаційну базу даних для вивчення фактичних процесів, що відбуваються в ринковій економіці, зокрема розвитку виробництва, масштабів інфляції, приватизації, безробіття. Ця система згодом має стати основою для формування національних економічних стратегій, зовнішньоекономічної та валютної політики, щоб можна було оцінити розвиток економічних відносин між Україною та іншими країнами.

Мета статистики – переконатися, що ефективна митна політика країни є дуже важливою. Статистична мета полягає в тому, щоб: усі зацікавлені користувачі могли отримати прозорість публічних статистичних даних та методів формування даних; застосовувати міжнародні стандарти та класифікації при визначенні національної системи статистичних показників та методів її формування; розширити використання адміністративних даних, тобто , митниця Документи та інформація про переміщення товарів, порушення митних правил, боротьбу з контрабасом та здійснення владних повноважень, що формують методологічну основу для розрахунку рівня досягнення цілей соціальної сфери.

За відсутності комплексних статистичних даних, що відображають розвиток зовнішньоекономічних зв'язків у різних регіонах, розподіл і види товарів і послуг, відповідальне управління економікою країни та зовнішньоекономічними зв'язками буде неможливим. Спосіб збору та обробки цих даних та надання їх управлінським органам є функцією

інформації митної статистики зовнішньої торгівлі, тобто завданням митної статистики у вузькому розумінні. Загалом, перед економічною статистикою зовнішньої торгівлі та митною статистикою постає завдання аналізу та виявлення резервів підвищення ефективності виробництва та зовнішньої торгівлі, оптимізації структури та створення системи аналізу. Особливість сфери зовнішньоекономічної діяльності визначає особливість її статистичної правової організації та методів, а також особливість системи статистичних показників.

Висновки до розділу 3

Для удосконалення процесу ведення митної статистики органам влади необхідно враховувати порядок ведення митної статистики зарубіжних держав.

Стан інформаційного обміну в митній сфері поки залишається неоднорічним та нестабільним. Необхідно відзначити наступні проблемні питання інформаційного обміну в митній сфері:

- потрібна нова інформаційна підтримка замість «Інспектор-2006»;
- покращення матеріально-технічного забезпечення українських митних органів;
- професійна підготовка необхідна для посадових осіб митниці, які працюють у відділах інформаційних технологій митниці та підрозділах, які займаються інформаційно-технологічною роботою;
- удосконалити організацію інформаційного обміну в рамках митної системи та між митними органами та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними митними органами;
- необхідно покращити юридичне забезпечення (процедури, стандарти, вимоги) для обміну технічною інформацією.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження теоретичних та організаційних особливостей ведення митної статистики в Україні можемо зробити наступні висновки та узагальнення.

1. Досліджено сутність розвитку митної статистики на підставі чого можна стверджувати, що статистика і митна статистика виникли в стародавніх країнах, у той час перепис населення і сільськогосподарських угідь заклав основу сучасної загальної системи статистичних спостережень.

2. Відповідно до чинного законодавства України використання інформаційних технологій в мережі Інтернет на офіційних веб-сайтах Державної митної служби України та Державної служби статистики України для безкоштовного доступу до статистичної митної інформації є знеособленим.

3. Митна статистика є складовою частиною національної системи статистичного обліку та звітності. Статистична інформація, що формується, агрегується та аналізується митними органами, використовується для зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків, удосконалення тарифного та нетарифного нагляду та подальшої інтеграції України у світову систему економічних відносин. Доведено, що до митної статистики належать митна статистика зовнішньої торгівлі та спеціальна митна статистика. Визначено реквізити правової системи митної статистичної інформації, що визначають можливість отримання інформації. Зокрема, слід зазначити, що окремі види митної статистичної інформації є інформацією обмеженого доступу, а їх правова система визначається законодавством про охорону державної таємниці.

4. Варто зазначити, що митна статистика на сьогодні є ефективним інструментом моніторингу зовнішньої торгівлі країни (зовнішньоторговельна митна статистика) та надання інформації про виконання повноважень усієї митної системи (спеціальна митна статистика). В умовах подальшої інтеграції

України в міжнародний економічний простір посилюється вплив зовнішньої торгівлі на економічний розвиток моєї країни. Зовнішньоторговельна митна статистика – це узагальнена і належним чином систематизована інформація про товари, що перетинають митний кордон України, спрямована на вирішення питань розвитку зовнішньоекономічної діяльності, розширення зовнішньоторговельних зв'язків, забезпечення повного та точного обліку імпорту та експорту, аналіз основних тенденцій розвитку українських зовнішньоторговельних потоків, структуру та динаміку; розробка зовнішньоторговельної політики України; надання органам державної влади інформації про митну статистику зовнішньої торгівлі для прийняття ними рішень у сферах митної політики України та зовнішньоторговельного нагляду країни в межах своєї компетенції.

Статистика зовнішньої торгівлі формується у вигляді єдиного розпорядчого документа на основі електронної копії форми митної декларації та використовується як джерело офіційної статистики зовнішньої торгівлі України для складання платіжного балансу та зовнішньої торгівлі України.

Комплексний аналіз статистичних даних та відповідна адміністративна та юридична підтримка надають країні можливості для формування та реалізації наукової та обґрунтованої торговельно-економічної та транспортної політики; аналізу поставок і ринку; планування інфраструктури; прогнозування національних рахунків та системи платіжного балансу; формулювання товарних балансів (моніторинг змін рівня безпеки населення та пропозиції важливих промислових товарних груп), формування транспортної політики, розрахунок різних показників, прогнозування макроекономічних показників у національних рахунках та системі платіжного балансу.

Заходи з покращення ведення митної статистики зовнішньої торгівлі дозволять:

- сформувати інформаційні ресурси відповідно з потребами органів влади, інших користувачів статистичних даних;

- розвинути функції Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України як основи обліку господарюючих суб'єктів, інструменту, призначеного для визначення сукупності одиниць статистичного спостереження, організації самого спостереження та обробки окремих статистичних даних;
- активізувати обмін статистичною інформацією з органами державної влади та місцевого самоврядування;
- активізувати обмін інформацією із митними органами сусідніх країн для виявлення фактів порушення митних правил;
- розвивати електронні сервіси по принципу «Дії» з допомогою яких як органи влади так і громадяни змогли б отримувати інформацію щодо статистики міжнародної торгівлі.

Тільки належне ведення митної статистики може бути передумовою успішних рішень в митній та соціально-економічній сфері.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналітична довідка про захист внутрішнього ринку та забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника. Національна тристороння соціально-економічна рада. URL: <http://www.ntser.gov.ua/ua/activity/128.html>
2. Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти : монографія Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2009. 543 с.
3. Бліхар М. М. Реформування митно-тарифної політики України з використанням досвіду країн ЦСЄ в контексті вступу до СОТ. Зовнішня торгівля: Право та економіка. 2008. № 2 (37). С. 5660.
4. Боринець С.Я. Міжнародні валютнофінансові відносини: Підручник.-5-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 583 с.
5. Борисенко О. Б. Застосування митно-тарифних інструментів у державному регулюванні товарних ринків в контексті регламентації СОТ. Держава і ринок. 2012. С.133-137.
6. Борисенко О. Б. Митна вартість як об'єкт і інструмент державного регулювання та контролю. Вісник Національної академії державного управління. 2009. С.71-79
7. Борисенко О. Б. Особливості застосування митно-тарифних інструментів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Держава і ринок. 2012. С.133-137.
8. Борисенко О.П. Зовнішньоекономічна політика держави: концепція, стратегія, механізми реалізації : монографія. Донецьк: ТОВ «Юго–Восток, Лтд», 2012. 402 с.
9. Бутусов Ю. Реформа митниці в Грузії і в Україні: п'ять розбіжностей. URL:http://gazeta.dt.ua/POLITICS/reforma_mitnitsi_v_gruziyi_i_v_ukrayini_pyat_rozbizhnostey.tml

10. Василенко Ю. Експортна діяльність України. Економіка України. 2006. № 7. С. 17–20.
11. Ващенко В. В. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Фінанси України. 2000. №3. с.40.
12. Войтов С. Г. Еволюція митно-тарифного регулювання в контексті розвитку світової цивілізації. Вісник КНТЕУ. 2013. № 2. С. 70-84.
13. Войтов С. Г. Структурна детермінація митно-тарифного регулювання. Економічний часопис ХХІ. 2012. № 9 - 10. С. 21-23.
14. Вступ до права Європейського союзу: навч. посіб. Донецьк, 2008. 297с.
15. Гальчинський А. С. Основи економічних знань. / Гальчинський А. С., Єщенко П. С., Палкін Ю. І. К.: Вища шк., 1998р. С.478.
16. Год конфронтации, скандалов и несбывшихся надежд: Грузия-2006. ИА REGNUM представляет важнейшие события, произошедшие в Грузии в 2006 году. URL: <http://www.memo.ru/hr/hotpoints/caucas1/msg/2006/12/m78455.htm>
17. Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 696 с.
18. Губа М. О. Місце і роль митного оподаткування в системі економічної безпеки держави. Фінанси. 2012. №11. С.23-26
19. Додин Е. В. Функции и формы деятельности таможенных органов Украины. Митна справа. 2003. № 5. С. 7–13
20. Демянюк О. Б. Митний тариф як регулятор зовнішньої торгівлі держави. Економічний аналіз. 2012. №10, ч.2. с.210-213.
21. Дослідження теоретичних аспектів та розробка системи оцінювання ефективності митних процедур: Збірник тез науково-практичної заочної конференції (м. Хмельницький, 25 вересня 2014 року). Хмельницький: Державний науково-дослідний інститут митної справи. 2014. 116 с.
22. Економічний енциклопедичний словник [у 3-х томах]/[Мочерний С.В., Гаврилишин Б.Д., Устинко С.В. та ін.]; за ред. Мочерного С. В. Т.2. К.: Видав. центр «Академія», 2001. С.380.

23.Експрес-випуск: Зовнішня торгівля України товарами за 2013-2020 рік.
URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

24.Жеваго А. В. Інтернаціоналізація і конкурентоспроможність економіки України. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності. К. : КНЕУ, 2007. 265 с.

25.Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» № 330-14 від 11.08.2013 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/330-14>

26.Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» № 331-14 від 11.08.2013 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/331-14>

27.Закон України «Про Зовнішньоекономічну діяльність» № 959-XII URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

28.Закон України «Про Митний тариф України» №584–VII від 19.09.2013 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/584-18>

29.Злепко Н. П. Мито як фіскальний ресурс державного бюджету та інструмент фінансової політики : дис. к.е.н: 08.04.01 / Злепко Надія Петрівна; ТАНГ. Т., 2005. 251 с.

30.Зона вільної торгівлі: переваги та ризики. Інформаційна довідка для громадян Запорізької ОДА. URL: <http://www.zoda.gov.ua/news/18971/zona-vilnoji-torgivli-perevagi-ta-riziki.html>

31.Иванов О. Государственное регулирование импорта в Японии. URL:<http://www.japantoday.ru/index.shtml>

32.Іващук І. О. Митні ініціативи в глобальному просторі : монографія / І. О. Іващук . Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 304 с.

33.Іващук І. О. Тарифне регулювання торговельних потоків в умовах зростання економічної відкритості країн. Наука молода. 2008. № 10. С.63-67

34.Ігонін В. К. Джерела митного права України : монографія. О. : Астропринт. 2014. 172 с.

35. Індекс ефективності логістики за даними Світового банку. URL: <https://lpi.worldbank.org/international/global>
36. Історія митної діяльності: Україна в європейському контексті. / [К. М. Колесников та ін.; за ред. В. В. Ченцова]; Держ. мит. Служба України, Держ. НДІ мит. справи. О.: Пласке, 2010. 541 с. . 1.3.
37. Карамбович І. М. Митна система та її роль в регулюванні зовнішньої торгівлі України: монографія. Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2009. 281 с.
38. Ківалов С. В., Кормич Б. А. Правове регулювання принципів, функцій та форм митної політики. Митна справа. 2001. № 5. С. 3–14.
39. Ківалов С. В., Кормич Б. А. Митна політика України : підручник. Одеса : Юридична література, 2011. 256 с.
40. Клочко В. П. Вплив глобалізації на визначення інструментів регулювання зовнішньої торгівлі. Економіка і менеджмент культури. 2011. №1. С. 14-19.
41. Ковтун Є. Досвід інтеграції Латвії, Литви та Естонії до Європейського Союзу, як приклад для України. URL: <http://www.viche.info/journal/1959/>
42. Коломієць О. В. Митна система у механізмі сучасної держави. Наук. вісник ХДУ. Серія: «Юридичні науки». 2014. № 3 (2) С. 172–175.
43. Курмаєв П. Ю. Сценарне прогнозування динаміки макроекономічних показників на 2010–2025 роки в Україні. Наука і економіка. 2010. № 2. С. 244–249.
44. Левченко Н. М. Оцінка діючого механізму тарифного регулювання державою імпорту м'ясопродуктів в умовах євроінтеграції.] / Н. М. Левченко // Державне управління. 2011. №1. С.157-159
45. Ленчевський І. Ю. Організація і регулювання міжнародних комерційних операцій. / Ленчевський І. Ю., Зубова Н. І. Х.: «ХАРКІВ», 2007. 240 с.
46. Ліпіхіна Т. Д. Оподаткування експортно-імпортних операцій в умовах лібералізації зовнішньоекономічної діяльності в Україні : дис. к.е.н.: 08.05.01 / Ліпіхіна Тетяна Дмитрівна; КНТЕУ. К., 2002. 223 с.

47.Ляшенко Г.П. Кон'юнктурні дослідження на світових ринках. Навчальний посібник. Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. 92 с.

48.Мельник Т. Регулювання імпорту за умов економічної кризи / Т. Мельник // Журнал європейської економіки. 2011. Т. 10, № 3 : верес. – С. 252-269.

49.Меморандум про взаєморозуміння з ЄБА та Американською торговою палатою / Державна фіскальна служба України. 15.04.2014 URL: <http://sfs.gov.ua>.

50.Мисник В. Г. Організація і техніка зовнішньоторговельних операцій. / Мисник В. Г. Х.: «ПРАВО» 2008. 151 с.

51.Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

52.Міжнародні економічні відносини. / [Галушко В. П., Хулебрук Г.В., Артиш В. І. та ін.]. К.:ЗАТ «НІЧЛАВА», 2009. С.170.

53.Настюк В. Я. Митний закон як основна форма митного законодавства / В. Я. Настюк //Проблеми законності. Вип. 42. Х. : Нац. юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого. 2000. С. 131–136.

54.Новікова К. І. Митно-тарифне регулювання як інструмент наповнення Державного бюджету України. Вісник АМСУ. 2009. №6. С.41-47

55.Новікова К. І. Розвиток інструментарію митно-тарифного регулювання в конкурентному середовищі. Економіческие науки. 2009. №9. С.148-152

56.Оболенцева Л. В. Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підручник. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.:ХНАМГ, 2010. 249 с.

57.Осовська Г. В. Економічний словник / Осовська Г. В., Юшкевич О. О., Завадський Й. С. К.:Кондор, 2007. С. 275.

58.Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23596>

59. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

60. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <http://customs.gov.ua/>

61. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua/>

62. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ Грузії. URL: <http://policy.mofcom.gov.cn/english/flaw!fetch.action?libcode=flaw&id=02d6513d-9298-4010-b41f-d7af702a6963&classcode=670>

63. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

64. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/categor>.

65. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: http://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/ukraine_e.htm

66. Пасарюк З.О., Тисарь І.І. Динаміка експортно-імпорتنих операцій підприємств України. Вісник БДФА. 2011. №3. с.40-47.

67. Пісьмаченко Л. М. Митно-тарифне регулювання як засіб захисту економічних інтересів держави у сфері зовнішньої торгівлі / Л. М. Пісьмаченко // Економіка та держава. 2007. № 12. С. 49–52.

68. Плахотна К. Є. Митно-тарифне регулювання в умовах лібералізації торгівлі. Економічний часопис ХХІ. 2012. № 5 -6. С.44-45.

69. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 груд. 2010 р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

70. Постанова КМУ «Про ліквідацію деяких консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, утворених Кабінетом Міністрів України» № 180 від 13 березня 2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/180-2013-%D0%BF>

71. Постанова КМУ від 7 лютого 1994 р. N 62 «Про Митно-тарифну раду України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/62-94-%D0%BF>

72. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відом. Верхов. Ради України. 1999. № 29. Ст. 238.

73.Пустовойт, О.В. Ефект накладання хвиль зовнішньо- та внутрішньоекономічної кон'юнктури в економіці України. / О.В. Пустовойт //Економіка і прогнозування. 2012. № 2. С. 99-117.

74.Савлук М.І. Гроші та кредит: Підручник. К.: КНЕУ, 2001. 602 с.

75.Симонова Г. Д., Хабло Г. О. Визначення місця митної вартості товарів у системі державного регулювання зовнішньої торгівлі товарами. Вісник АМСУ. 2010. № 1. С. 129–134.

76.Стельмашук А. М. Обгрунтована митна політика – важлива умова конкурентоспроможності національної економіки. Сталий розвиток економіки. 2011. № 4. С. 3-11.

77.Стіпахно В. І. Поняття і сутність митного тарифу. Формування ринкових відносин в Україні. 2010. № 2(105). С. 95-98

78.Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004 – 2015 рр.) – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2004. 416 с.

79.Суворов В.В. Оцінка ефективності фіскальної функції митних органів. Вісник КНТЕУ. К.: КНТЕУ. 2011. № 3. С. 34–46.

80.Терещенко С. Хабло Г. Ціна та вартість у сфері митного регулювання. Вісник КНТЕУ. 2010. № 3. С. 40-48.

81.Угода між Урядом України і Урядом Угорської Республіки про взаємну допомогу в митних питаннях від 19.05.1995 : Двостороння угода // Офіц. вісн. України. 2004. № 20. Ст. 1404

82. Хейліер М. Торгівля з ЄС в рамках поглибленої та всеосяжної угоди про вільну торгівлю. Роз'яснення переваг поглибленої та всеосяжної угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС. / М. Хейліер, В. Пятницький. URL: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/249201/Selling2theEU_ukr.pdf

83.Чорний В. Б. Україна і митна справа: історичний нарис.К.: «КВІЦ», 2000. 349 с.

84.Шкляр А.І. Платіжний баланс України: чинники кризи і механізми відновлення рівноваги Актуальні проблеми економіки. 2010. № 6. С. 266 – 272

85.Шпичак О.О. Оподаткування експорту-імпорту продукції рослинництва та продуктів її переробки. К.: ННЦ ІАЕ, 2004. С.35.